

Teknikföretagen

2015-05-26

elinor.kruse@teknikforetagen.se
087820931

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Ang. Fi2015/1931

Teknikföretagens yttrande avseende förslaget på skatt på vissa konsumentvaror som innehåller kemikalier, SOU 2015:30, avseende delen som rör skatt på viss elektronik

Teknikföretagen anser att åtgärder som förbjuder eller begränsar användningen av farliga substanser i produkter, när realistiska alternativ finns tillgängliga, är viktiga. Det är viktigt att minska förekomsten av och spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen från olika varugrupper.

Elektronik och elprodukter måste uppfylla Europeiska produktsäkerhetsdirektiv. Tillverkare kan inte helt avstå från att använda flamskyddsmedel eftersom produktsäkerhetslagstiftning kräver att varor uppfyller el- och brandsäkerhetskrav. En produkt som inte uppfyller samtliga säkerhetskrav får inte sättas på marknaden.

Vi avråder starkt från att införa den föreslagna skatten för vissa kemikalier i elektronik. Det främsta skälet är att det redan inom EU finns ett väl fungerande instrument för ämnesförbud av kemiska substanser i elektriska och elektroniska produkter, det harmoniserade produktdirektivet RoHS. Inom ramen för detta direktiv finns även ett system för utvärdering och beslut om nya ämnesförbud. RoHS-direktivet är det europeiska regelverk som på ett väsentligt sätt bidragit till att vissa ämnen inte längre finns i elektronik inom EU. RoHS-direktivet har även gett en internationell effekt på utfasning av ämnen från elektronik långt utanför EU.

Elektronik kommer i ökad utsträckning användas för att lösa de hållbarhetsutmaningar vi står inför. Ett viktigt område är att skapa smarta system för att spara energi och utnyttja förnybara energikällor. Det är tveklöst att Sveriges framtida konkurrenskraft är beroende av kompetens och innovation inom elektronikområdet. Denna skatt riskerar att straffa utvecklingen på elektronikområdet och hämma denna viktiga utveckling.

Utöver ovanstående generella skäl har Teknikföretagen identifierat följande huvudsakliga fallgröpar med förslagen:

- Avsikten med skatten sägs vara att förbättra miljö och hälsa. Vi ifrågasätter att detta är avsikten – utredningen förklarar inte hur.

Teknikföretagen
Box 5510, 114 85 Stockholm
Storgatan 5, Stockholm
Telefon 08-782 08 00
Fax 08-782 09 00
www.teknikforetagen.se

Utredningen föreslår att 15 miljoner skall gå till ökad marknads kontroll, men det föreslås inte hur de resterande 2.385 miljarderna av den uppskattade skatteintäkten skall användas. Vi befärar att tanken är att skapa kontinuerliga intäkter till staten för att finansiera annat.

- Det framgår inte hur företagen ska bedöma om de betalar rätt skatt och hur Skatteverket att kontrollera om rätt skatt betalas.
- Om ett företag skulle lyckas ta bort samtliga kemikalier i förslaget ur sina produkter kommer 25% av skatten alltid krävas. Detta missgynnar proaktiva företag och merkostnaden kommer att drabba konsumenter i form av högre priser.
- Det krävs ett informationssystem om var varorna befinner sig inom EU för att undvika fusk och gråimport. Detta saknas i förslaget. Vi befärar att kemikalieskatten kan kringgås genom att svenska butiker omformas till showrooms och ordna att köp och leverans sker från företag utomlands direkt till konsument i Sverige. Detta riskerar bli ett kryphål utöver det medvetna undantaget för e-handel.
- Det är ologiskt att undanta internethandel från utlandet. Det är redan en stor del av försäljning av produkter idag, och kommer öka ännu fortare om det undantas.
- Den föreslagna skatten motarbetar syftet med WTO's plurilaterala avtal om informationsteknologi (som Sverige ingår i) som syftar till att expandera handeln med viss elektronik.
- Avsikten är att beskatta konsumentprodukter men skatten föreslås även omfatta professionella produkter då grund för beskattning är tullkoder. Många industriella produkters framgång är idag i hög grad beroende av elektronik och mjukvara som göms under skalet, detta är ofta en avgörande konkurrensfaktor. Lika beroende är tillverkare av intelligenta system för automatisering, effektivisering och spårbarhet, detta gäller även brett för industrin i Sverige.

Inför inte skatten utan stärk EUs arbete med kemikalier genom att påverka ämnesförbudet i RoHS-direktivet och även arbeta med att utöka ämnen som regleras av REACH förordningen. Dessa lagar ställer krav på el och elektronikprodukter som säljs i hela EU, inte bara i Sverige.

När det gäller utfasning av farliga ämnen är internationellt harmoniserade och tydliga ämnesförbud mest framgångsrikt och har störst miljö- och hälsoeffekt. Det beror på att elektronikkomponenter tillverkas av globala leverantörer. RoHS-direktivet är det europeiska regelverk som på ett väsentligt sätt bidragit till att vissa ämnen inte längre finns i elektronik inom EU. RoHS-direktivet har även gett en internationell effekt på utfasning av ämnen från elektronik långt utanför EU.

Vi föreslår att det skapas ett samarbete mellan näringslivet och myndigheter för att identifiera de ämnen som har högst prioritet att föreslås som nya ämnesförbud

Teknikföretagen

i RoHS-direktivet och att gemensamt föreslå dessa till EU Kommissionen.

Detaljerad kommentarer framgår av bilaga 1.

Bilaga 2 utgör en inlägga från Swerea IVF med svar på ett antal frågor angående utredningen om skatt på kemikalier i varor.

Med vänlig hälsning

Teknikföretagen

Teknikföretagen samlar mer än 3500 medlemsföretag. Några få har tiotusentals anställda med verksamhet över hela världen. Många andra har ett litet antal medarbetare och är ofta underleverantörer till större företag. Teknikföretagens uppdrag är att stärka konkurrenskraften för alla medlemsföretag – stora som små.

Vi arbetar bl.a. med de miljöfrågor som påverkar förutsättningarna att sätta produkter på marknaden. Vi förankrar allt i våra medlemsföretag och är aktiva Bryssel i Teknikföretagens branschorganisation Orgalime. Teknikföretagen vill att alla miljökrav på produkter ska vara mätbara så att företagen kan visa att de uppfyller kraven.

Teknikföretagen arbetar bland annat för en bättre dialog mellan myndigheter och företag. Vi vill att myndigheter utvecklar tydliga arbetsmetoder för utveckling av produktkrav. Nya krav måste tillåta innovationer och teknisk utveckling och därför måste dialogen ske tidigt, strukturerat och öppet med berörda företag.

Bilaga 1 – Detaljerade kommentarer

1. Skatten gynnar inte proaktiva företag

Många företag arbetar sedan många år med att undvika och begränsa användning av farliga kemikalier och substanser i sina produkter. Förutom substanser som är förbjudna genom Europeisk lagstiftning, har många företag egna listor som anger vilka ämnen som får användas i begränsad omfattning eller som är så problematiska att de helst ska undvikas. De flesta substanser som regleras i utredningen finns på företagets listor.

Enligt förslaget kommer 25% av skatten alltid utkrävas - även om ett företag skulle lyckas ta bort samtliga kemikalier i förslaget ur sina produkter. Detta är en allvarlig försvagning av styrmedlet och motsäger avsikten med förslaget.

Utredningen föreslår att fosforbaserade flamskyddsmedel skall omfattas av skatten. Dessa är nödvändiga alternativ för utfasning av brom- och klorbaserad flamskyddsmedel. Eftersom även alternativet fosfor beskattas blir detta sannolikt ett skäl till att företag inte kommer starta gradvis övergång från brom- och klorbaserade till fosforbaserade flamskyddsmedel. Utredningen redovisar inte heller motiv och vetenskapliga bevis på att fosfor är likställt med brom och klorföreningar ur miljö och hälsoperspektiv.

Beräkningsalgoritmen i 4§ är en typisk skrivbordsprodukt och kommer att bli mycket svår för företagen att försäkra överensstämmelse emot inför bedömning om skyldighet att betala skatt.

Att använda vikten, i kilo, på en vara för bestämma vilken skatt en vara ska beläggas med är väldigt trubbigt. Vissa varor, i hårt konkurrensutsatta branscher, har marginaler för tillverkarna på några få procentenheter. Detta kan göra att dessa tillverkare inte längre kan sälja sina varor till konkurrenskraftiga priser på svenska marknaden och ej hellre exportera sina produkter. De arbets- och marknadsmässiga aspekterna av detta i form av minskade arbetstillfällen och uteblivna exportintäkter har inte analyserats i förslaget. Kostnaderna här kan vida överstiga skattens intäkter samtidigt som skattens åsyftade effekter helt uteblir för dessa varor.

2. Utredningen beskriver inte miljönyttan med skatten

Utredningen säger att förslaget kommer leda till bättre miljö och folkhälsa, men förklarar inte hur.

Många företag arbetar sedan många år på att undvika och begränsa användning av farliga kemikalier och substanser i sina produkter. Förutom substanser som är förbjudna, har många företag egna listor som anger vilka ämnen som får användas i begränsad omfattning eller som är så problematiska att de helst ska undvikas. De flesta substanser som regleras i utredningen finns på företagets listor.

Utredningens motiv till skatten är svepande. Om syftet med skatten är tänkt att vara minskade kemikalieutsläpp från elektronikprodukter finns inget i den föreslagna konstruktionen som garanterar detta. Den svenska marknaden är marginell i förhållande till den globala. Detta innebär att den föreslagna skatten

blir ett mycket svagt incitament för multinationella elektronikproducenter att finna ersättare för de beskattade kemikalierna. Den krävs en omfattande forskningsinsats för att säkra att möjliga ersättare uppfyller specificerad funktion skydd för brand och elsäkerhet

Det är av högsta vikt att de regler som samhället beslutar om ska vara vetenskapligt motiverade. Det är Teknikföretagens bedömning att om en prisökning på viss elektronik införs utan vetenskapliga bevis på miljönyttan, kan det leda till att allmänhetens intresse för miljöfrågan urholkas. Det vore olyckligt.

Utredningen identifierar inte vilka alternativa flamskyddsmedel som kan användas, detta är ett tecken på att den vetenskapliga grunden och förslagets relevans för miljöförbättringar inte kan motiveras. Ett mycket kort otillräckligt stycke finns på sidan 110 (7.3.4).

Av dessa skäl har Teknikföretagen tillfrågat Swerea IVF om svar på ett antal frågor avseende miljöeffekter kring flamskyddsmedel. Dessa svar bifogas i bilaga 2.

3. En metod för att utföra marknads kontroll är nödvändig

För att garantera rättsäkerhet och hindra snedvriden konkurrens krävs marknads kontroll. För att utföra marknads kontroll krävs att det finns en enkel men samtidigt korrekt och allmänt accepterad metod för mätning av en varas innehåll av kemikalierna i förslaget. Detta saknas i förslaget och utan metod blir det omöjligt för företag att bedöma om de betalar rätt skatt. För Skatteverket kommer det vara mycket svårt att kontrollera om rätt skatt betalas. Detta undergräver skattens legitimitet.

Myndigheternas uppföljning måste vara mycket noggrann för att seriösa tillverkare inte ska påverkas negativt. Stickprov med XRF testutrustning är inte tillräckligt för att bedöma efterlevnad. Skattedifferentieringen ökar frestelsen för icke seriösa aktörer att feldeklarera vilket ger snedvriden konkurrens och motverkar vad man vill uppnå för miljö- och ur ett hälsoperspektiv. Det är stora ekonomiska värden på spel för konsumenter och företag. Enligt utredningen uppskattas skatten på viss elektronik ge intäkter på ca 2,4 miljarder kr per år.

Förslaget att avsätta 15 miljoner kr för marknads kontroll är helt oproportionerligt och kommer inte att vara tillräckligt.

Vi håller med Skatteverkets expert Agneta Rapp som i ett särskilt yttrande i utredningen påpekar att en teknisk mätmetod ännu inte finns för att enhetligt och enkelt påvisa innehåll av dessa kemikalier i produkter, och att därför bör skattelagstiftningen inte genomföras innan detta har säkrats.

4. Ökade kostnader leder till högre priser för konsumenter

Vi kan inte idag förutse när eller om de kemikalier, som utredningen fokuserar på, kan tas bort från produkterna. Maxgränsen på 320 kr skatt kommer krävas för de flesta produkter. Ovanpå detta kommer ett högre uttag för moms.

5. Förslaget undantar internethandel där produkterna sänds från säljare utanför Sverige till konsumenter.

Prisökningar på konsumentprodukter kommer troligen att leda till att inköpen i större utsträckning övergår till e-handeln från utlandet som inte omfattas av skatten. Internethandel, även av stora vitvaror, är idag en realitet. Svenskarna handlade varor över internet för nära 55 miljarder kr 2014. Ca 20 % av denna handel var från företag utanför Sverige. En stor del av denna handel är el och elektronikprodukter.

Förslaget innebär ett incitament för svenskarna att e-handla från företag utanför Sverige. Detta på bekostnad av företag som är baserade i Sverige. Dessa produkter kommer innehålla de kemikalier som utredningen vill fasa ut. Internethandel redan står för omkring 30% av försäljning i vissa produktkategorier (t.ex. TV, källa Samsung).

6. Ett EU informationssystem skulle krävas för att undvika fusk och grå import

Flera formuleringar i förslaget om skattens utformning har lånats från tobaksskattelagstiftningen. Ett exempel är att godkänd lagerhållare i Sverige beskattas eller att aktör som för in varor i Sverige för yrkesmässig verksamhet beskattas. För tobak finns emellertid en EU skattelagstiftning samt ett informationssystem EMCS (Excise Movement and Control System) som används för att hålla ordning på var varorna befinner sig inom EU.

Motsvarande europeiska ramverk och informationssystem finns inte för elektronik. Skatten skall tas ut vid yrkesmässig införsel av varor till Sverige, eller av lagerhållare i Sverige. Det skulle krävas ett europeiskt informationssystem liknande det för tobak och alkohol (EMCS) för att undvika fusk och grå import av elektronik.

Vi befarrar att man kan kringgå kemikalieskatten genom att omforma svenska butiker till showrooms och ordna att själva inköpen och leveranser sker från företags legala enheter i annat land och direkt till konsument i Sverige, dvs ej yrkesmässig införsel till Sverige och produkterna har aldrig varit i lager i Sverige. Detta kan vara ytterligare ett allvarligt kryphål utöver det medvetna undantaget av internethandel i förslaget.

7. Införandetiden

Vi anser att det är oseriöst att föreslå att en dylik komplex skatt träder i kraft redan den 1 januari 2016. Industrin och berörda myndigheter kan inte förbereda sig på ett seriöst sätt.

Syftet med skatten är att minska användningen av farliga substanser och inte att generera ytterligare skatteinkomster.

8. Lagens tillämpningsområde

Det står "skatt på vissa konsumentvaror" på framsidan av betänkandet, men denna formulering återfinns inte i lagtextförslaget. Att använda tullkoderna är oprecist och leder till en otydlighet då varor som aldrig kommer att användas i hem eller kontor också omfattas. Förslaget på tullkoder är inte avgränsat till konsumentprodukter.

9. Skattepliktens omfattning – stor inverkan på industriella produkter och godtycke i val av hushållsprodukter

Ett stort problem för elektronikindustrin är att varugrupperna 851762, 847130, 847141 samt 847149 omfattas av förslaget. Dessa varukoder omfattar produkter som bygger upp kommunikation mellan saker, "internet of things" och kan leda till att stora delar av svensk elektronikindustri riskerar omfattande nya kostnader och ökad administrationsbörda. Detta kommer framför allt bli mycket kännbart för de små och medelstora företagen.

En del av produkterna i listan ("IT-produkter": kategorier 8471, 8517 samt en del av 8527) omfattas av WTO's plurilaterala avtal om informationsteknologi (som Sverige ingår i). Detta avtal avser att expandera handel med dessa produkter på grund av deras betydelse för utveckling av globalt välstånd genom befriande från importtull. En extra skatt i Sverige för dessa produkter motarbetar detta syfte.

Inbyggda elektronisksystem är en avgörande konkurrensfaktor för svensk industri. Framgångsrika företag med produkter inom automation, telekom, bilindustrin, medicintekniska produkter, hushållsprodukter och IT, är i hög utsträckning beroende av funktion och förmåga i elektronik och mjukvara. Moderna fabriker är beroende av intelligenta system för automatisering, effektivisering och spårbarhet – där elektronik och uppkopplade enheter spelar en central roll. Detta betyder att förslaget påverkar industriell utveckling brett i Sverige. Enbart elektronikindustrin omsatte 2011 153 miljarder kr och sysselsatte 50000 personer och branschen är av synnerligen stor betydelse för Sveriges export och konkurrenskraft. Många små och medelstora spetskompetensföretag är viktiga för innovation och framtida utveckling.

Produkter inom tullkoderna 851762, 847130, 847141 samt 847149 kan mycket väl utgöra insatsvaror till andra produkter och i industrianläggningar, det är en renodlad varugrupp för "business to business", B2B. Även produkter i tullkoderna 841810, 841821, 841829, 841830, 841840, 845011, 845012, 845019, 845121, 850811, 851650, 851660 kan komma att användas som insatsvaror inom industrin.

För en hållbar utveckling står vårt hopp ofta till elektroniken att lösa de utmaningar vi står inför, som att skapa smarta system för att spara energi och utnyttja förnybara energikällor. Det är tveklöst att Sveriges framtida konkurrenskraft är beroende av kompetens och innovation inom elektronikområdet. Föreslagen skatt motarbetar denna utveckling.

Vi skönjer ett godtycke i valet av hushållsprodukter. Valet av tullkoder är inte motiverat och det saknas ett resonemang om hushållsprodukter och motsvarande produkter för professionellt bruk. För samtliga tullkoder som avser

hushållsprodukter (utom 842211, 845011, 845012 och 845019) står det inget specificerat i tullkoden om det är konsument- eller professionella produkter som avses. Det finns professionella produkter som är mindre än de med kapacitetsgränser som framgår av några av tullkoderna. För 845011, 845012, 845019 tvättmaskiner står det uttryckligen i tullkoden att dessa gäller för hushållsmaskiner och maskiner som används av tvätterier. Dessa tullkoder gäller för maskiner med kapacitet <10kg, men det finns professionella tvättmaskiner med kapacitet <10kg t.ex. för tvätterier.

10. Skattskyldighet och lagerhållare

Det är inte entydigt hur undantagen formulerade i § 12.2 samt § 12.5 kommer att fungera i praktiken. Vad som gäller i samband med "tagits i anspråk för egen användning" i samband med undantagen är oklart. Denna frågeställning är extra viktig i samband med export. Skrivningarna om "Godkända lagerhållare" avsnitt 3.3.2, är också oklara.

Utredningen bedömer att mindre företag kan förlita sig på dokumentation från underleverantörer i större utsträckning än stora företag- i verkligheten troligtvis tvärtom. Små företag har ofta svårare att få underlag från sina underleverantörer och riskerar att behöva testa mer.

De företag som är skattskyldiga ansvarar för att rätt skatt redovisas och betalas. Hur ett företag säkerställer att rätt skatt redovisas och betalas är upp till varje företag. Olika företag kan ha olika metoder för att skaffa ett tillförlitligt underlag för skatteredovisningen. Men vad som kommer att bedömas vara tillförlitligt har inte diskuterats av utredningen.

11. Utredningens genomförande

Teknikföretagen bjöd in utredningen i februari 2014 och presenterade branschen och erbjöd möjlighet till löpande dialog med kemikalieexperter för elektriska och elektroniska produkter. Utredningen återkom till oss först i oktober 2014 och genomförde därefter ett möte med ett fåtal branschorganisationer den 7 november 2014. Några konkreta förslag presenterades inte. På mötet ställdes ett antal frågor till branschorganisationerna som var svåra att besvara då sammanhanget var otydligt och för att de inte relaterade till utredningens förslag.

Utredningen har således inte genomfört någon fördjupad dialog med producenterna om förslagen och dess lämplighet, genomförbarhet, miljöeffekter eller övriga konsekvenser.